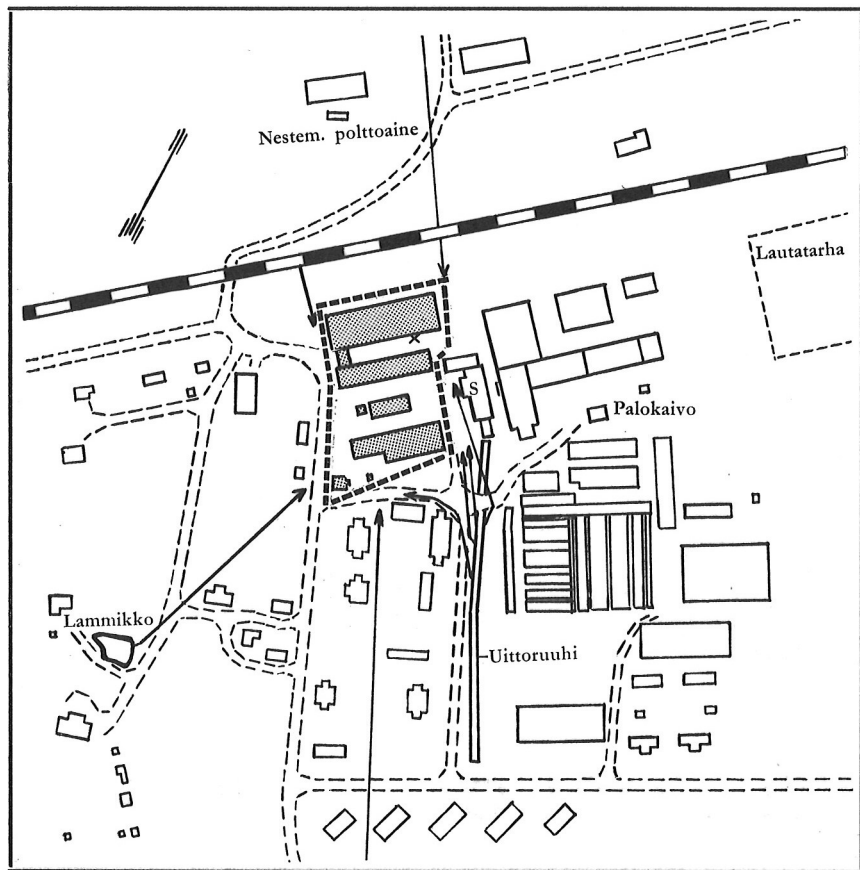




Etualalla maan tasalle palaneiden rakennusten rauniot ja niiden yläpuolella saha, joka monasti oli jo tulossa, mutta säilyi silti.

Vernissan itsesyttyminen aiheutti tämän tuhon



Noin 64 miljoonan vanhan mar-
kan suuruiset palovahingot aiheut-
tanut suurpalo loimusi tuhoisana ja
uhkaavana toukokuun 22. päivänä
Kylmäkoski Oy:n tehdasalueella.
Yhdeksän palokunnan ja Toijalasta
saapuneen VR:n sammutusosaston
onnistui kahden tunnin aikana ra-
joittaa palo vajaan hehtaarin alueel-
le ja estää se hävitys, joka ilma-
valokuvasta ja karttapiirroksesta-
me päätellen olisi ollut mahdollista.
Palon on viereisellä sivulla selosta-
nut lehdellemme Kylmäkosken
kunnan palopäällikkö Bruno Nie-
minen.

KARTTAPIIRROKSESSA paloalue
ympäristöineen. Paksulla pisteiviivalla
ympäröitynä tuhoutuneet rakennukset.
Täydellisesti tuhoutuneiden tehdasraken-
nusten itäpuolella saha (S), joka saatiin
pelastetuksi. Vedenottoaikoina käytet-
tiin uittoruuhua, vasemmalla näkyvää
lammikkoa ja kartan ulkopuolella ole-
vaa kahta palokaivoa. Letkujen vedot
merkitty yksinkertaisella viivalla. Neste-
mäinen polttoaine, josta kerrotaan selos-
tuksessa, on radan takana.



Lohduton näky palonsyöttutkimuksen alkaessa.

"22. 5. 1963 kello 00,58 sain puhelinhälytyksenä ilmoituksen "Kylmäkoski Oy:n tehtaalla on tulipalo." Välittömästi annetun palohälytyksen perusteella lähti Kylmäkosken VPK palopaikalle, jonne matkaa oli noin 7 km. Jo matkalla näimme valtavien tulenlieskojen nousevan taivaalle ja saavuttuamme paloalueelle oli höyläämö- ja naulaamorakennus sekä koneosasto ja heloittamo kauttaaltaan tulussa. Näistä höyläämö- ja naulaamorakennus oli kaksikerroksinen, 57 metrin pituinen ja 10 metrin levyinen. Koneosasto- ja heloittamorakennus oli myös kaksikerroksinen, 50 metrin pituinen ja 12 m. levyinen. Koska tuli oli jo saanut edellä mainituissa rakennuksissa täyden vallan jäi palokunnan tehtäväksi ainoastaan palon rajoittaminen ja sen leviämisen estäminen sahaan, huonekalutehtaalle ja koneosastoihin sekä lautatarhaan. Koska palon riehuessa voimakkaammillaan kävi hienoinen tuulenvire eteläsuunnasta, oli ensimmäisten palokuntien työskentely keskitettävä sahan ja huonekalutehtaan suojaamiseen. Apuvoimien tehtävänä oli estää tulen leviäminen talosta N:o A 5 taloon A 6 sekä muuntamoon. Lähiympäristö oli kovasta kuumuudesta johtuen suuressa vaarassa. Mm. oli rautatien toisella puolella olevia rakennuksia ja kaupan polttoainesäiliöitä valeltava vedellä, koska niiden seinät olivat näinkin kaukana polttavan kuumia.

Tarmokkain ponnistuksin saivat erittäin vaikeissa olosuhteissa työskennelleet sammutusyksiköt palon rajoitetuksi noin 2 tunnin aikana, vaikka yhteen aikaan näytti epävarmalta pystyäkö sammutusmiehistö pysymään sahan ja paloalueen välissä, sillä liekit olivat korkealla matalan, yksikerroksisen puurakenteisen sahan yllä. Sahan seinä syttyikin kuumuudesta tuleen useita kertoja. Suojalevyjä apuna käyttäen pystyi pa-

lomiehistö pysymään vaaranalaisilla paikoillaan ja näin pelastamaan tehtaalla ne tilat, joista jo nyt jälleen on lähtenyt puutaloja maailman markkinoille.

Vajaan hehtaarin alalta tuhoutui kaikki maan tasalle. Höyläämössä jäi liekkeihin mm. 40 erilaista puunjalostuskonetta joukossa 4 suurta höylää. Talo-tehtaan mukana paloivat useampia kerrostaloja varten valmistetut ovet ja ikkunat. Paja tuhoutui koneineen. Varastohallissa jäi liekkeihin kymmenien puutalojen elementit. Joukossa oli mm. kaksi Hampuriin "60 taloa 80 päivässä"-näyttelyyn lähtettävät mallitalot; samoin Saksaan tilattujen 22 rivitalon osat ja kotimaan myyntiin tarkoitettuja puutaloja.

Palaneiden rakennusten lisäksi vaurioituivat vaarassa ollut puinen saharakennus ja kivinen huonekalutehdasrakennus. Palovahinkojen määräksi on arvioitu noin 64 milj. vmk:aa, jonka lisäksi tulevat vielä tuntuvat keskeytysvahingot.

Tämän kaiken tuhon aiheuttajana oli vernissan itseysyminen, jota poliisitutkimus pitää jokseenkin varmana. Palo sai alkunsa pääpiirteittäin seuraavasti: Edellisenä päivänä oli käytetty vernissaa kyllästysosastolla ja vernissa-astia oli kaatunut lattialle, josta sitä oli kuivattu sahanpuruilla. Siivooja oli illalla korjannut purut naulaamon seinän vierellä olevaan jätesäiliöön. Säiliöön oli ilmeisesti asetettu päälle parrunpätkiä ja näin pääsi itseysytitys tapahtumaan. Tuli levisi räjähdysmäisesti kuivan naulaamon seinään ja siitä ovi- ja ikkunatehtaaseen edellä kerrotuin seurauksin.

Palopaikalla taisteli tulta vastaan tehtaan oman palokunnan lisäksi Aseman, Kylmäkosken, Viialan, Honkolan, Urjalan, Taipaleen, Toijalan ja Sotkian VPK:t sekä VR:n sammutusosasto Toijalasta."

* * *

TOIMITUS huomauttaa, että vakuutusyhtiö, jonka vastuihin Kylmäkoski Oy:n tehdas kuului, pitää palokuntien työskentelyä erittäin ansiokkaana.

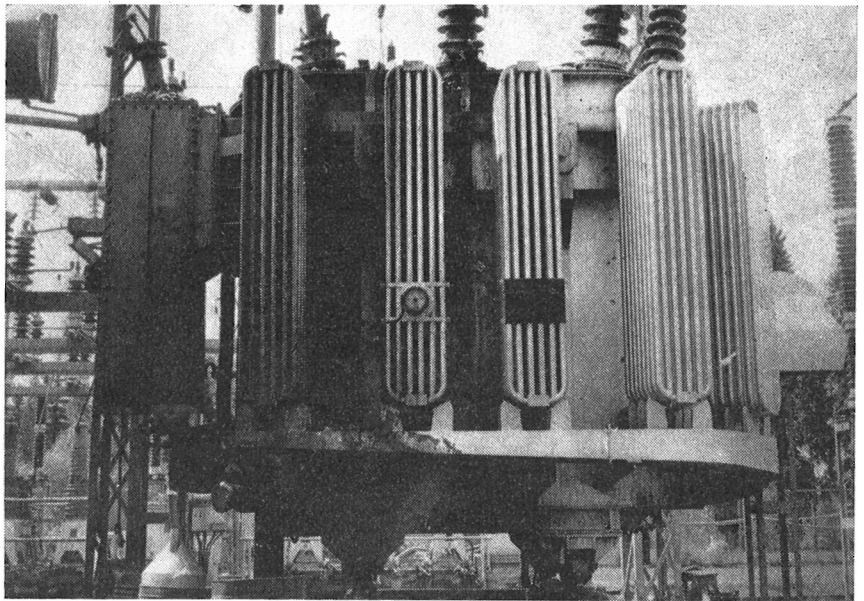
Maan kallein juhannus- kokko Mäntässä

otsikoivat päivälehdet Imatran Voima Oy:n Mäntässä olevassa muuntoasemassa sattunutta muuntajapaloa.

Juhannusaattoiltana klo 20,30 aikaan syttyi 13 MVA voimamuuntaja tuleen asemanhoitajan käytössä käämikytkintä joka vioittuneena jäi väliasettoon. Palava öljy pakoitti s.asentaja Niemen vetäytymään CO₂-sammuttimella sammutusta suorittaessaan etäämmäksi ja suorittamaan palokunnan hälytyksen. Mäntän VPK:n ensimmäinen sammutusyksikkö saapuikin paikalle n. 5 minuutin sisällä hälytyksestä, mutta muuntaja oli tällöin jo kauttaaltaan liekeissä ja liekit ulottuivat 15—20 metrin korkeuteen. Asemanhoitajan jyrkkä kieltö ilmeisen räjähdysvaaratilanteen johdosta pysäytti palokunnan yksiköt n. 150 metrin päähän "kokosta". Allekirjoittaneen otettua selvää tilanteesta ja saatua tietää, että vain tuleva jännite n. 110 KV oli takimmaisissa johtimissa ja kentällä olevien muidenkin muuntajien olevan jännit-

→

Tuleen syttynyt muuntaja, josta liekit löivät eräässä vaiheessa 20 m korkeuteen.



teettömiä (asemanhoitajan ilmoitus) voitiin ajatella sammutushyökkäystä ottamalla sisälletunkeutumisen riski muutamien miesten kanssa n. klo 21 aikaan. Aluksi varovaisuussyistä selvitettiin 70 kg:n Jauhe-Sumu-sammutin ja vaahtoselvitys ahkiosta säiliö ruiskuautoa käyttäen. Suihkun ohjaus niiden lyhyen kantomatkan vuoksi oli kuitenkin vaikeata, kun hehkukuumuus ei päästänyt suihkumiehiä 15 metriä lähemmäs kohdetta. Vaahdon vaikutuksesta muuntajan saumoista pursuava palava öljy kuitenkin maassa sammui niin, että kaapelikanavien puiset kannet eivät levittäneet paloa kanavia myöten. Lapiomalla hiekkaa kanaviin poistettiin lisäksi e.m. leviämiskaava muihin voimamuuntajiin ja itse muuntarakennukseen. Vaahdotussammutuksen loppuvaiheessa (vaahdon loppuessa) selvitettiin pääjohtoon jakaja, josta neljä 2" suihkujohtoa "Finn-Fog"-putkineen. Vesi saatiin pihakaivosta "Esa-20" ruiskulla säiliön kautta sarja-ajona ja matalapainesumusuihkuilla lähestyttiin palavaa voimamuuntajaa neljältä nurkalta. N. 9 ik:n paineella saatiin sumupilvi tiiviiksi, mutta parhaaksi osoittautui lyhyeltä (n. 2 metrin) etäisyydeltä suoraan muuntajan kuumaan kylkeen pyörittäen ohjattu n.s. karkeasumu, jolla oli hyvä jäähdytysvaikutus. Vasta n. klo 21,45 hävisivät liekit ensi kerran, sillä välillä jouduttiin suihkuja sulkemaan veden loppuessa kaivosta. Säilöauto n:o 1 suoritti kuitenkin vesihuoltoa koko ajan ja vesirahdin aikana kaivoon lisääntynyt vesi auttoi lopuksi liekkien lopullisessa tukahduttamisessa n. 22,15. Säiliöruiskauto 1 ja s.yksikkö miehiä jäi paikalle vartioon n. klo 03,00 asti, koska jännitteen kytkentä muihin "terveysiin" voimamuuntajiin suoritettiin ja palaneesta muuntajasta poistettiin öljyjätteet.

Palon sammutustyöhön osallistui 20 VPK-laista. Vahinkoarviot olivat n. 150 000 nmk, sillä arvelun mukaan kaikki muuntajan ulkopuoliset laitteet eristeineen joudutaan uusimaan. Itse voimamuuntajarunko kuitenkin lienee säilynyt. Välillisesti lienee palonsyyn osallisena iltapäivällä vallinnut ankara ukonilma, joka oli vioittanut kytkinlaitteita ja palon voimaa lisäsi kaasuuntuva n. 18 tonnin öljymäärä, joka kiehui eri osissa palavassa muuntajassa.

Jälkeenpäin tilannetta kritisoidessa tulee tietysti ajatelleeksi seuraavaa:

1. Räjähdysvaara ei voimamuuntajapaloissa liene aivan ilmeinen, vaan on se lähinnä repeytymistä. Tällöin vaarana on ympärille roiskuva palava öljy. Räjähdysvaaran tuotti ym. palossa osittain käytetty CO₂-sammutin, joka paloi kupeestaan. Se kuitenkin jäähdytettiin heti.

2. Jännitekysymys on selvitettävä ehdottomasti ennen sammutukseen ryhtymistä. Suojaetäisyyksistä ei kannata puhua, koska sähkön kulku on arvaamaton ja osin vielä tutkimatonkin. Ihmishenki on kalliimpi kuin materiaali.

3. Sammutusaineista paras lienee vesisumu sen eri muodoissa. Keskitymmekin vain sen käyttöön, sillä alkusammutin on rajoitetun palon sammutin ja vaahdotus liikaa "konstikasta" ja harjoitusaikaa viepää, varsinkin VPK-luontoisissa palokunnissa.

4. Sammuttajien suojavaipoiksi sopivat vaikkapa koneviltin kappaleet (1×1 m), ellei asbesti-, pressukangasta tms. ole.

5. Koulutusta sumunkäyttöön on lisättävä, niin luottamuskin kasvaa.

V. Kuulusa



**VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ
LOUHI**

EERIKINKATU 24 — HELSINKI — PUHELIN 642112

Keskinäinen Jälleenvakuutusyhtiö

VAKAVA

Helsinki, Simonk. 6. Puhelin 64179.